

Fitxa 01

GIH 1: Pobrezia desagertzea

Iraupena: 55-80 minutu
(saio bat edo saio bat eta erdi)

Jardueraren deskribapena

Saio honetan GIH-a landuko da, "Pobrezia desagerraraztea". Fitxa hau, Unitate Didaktiko honetako 1. sarrera fitxa landu ondoren irakasleak nahi duen momentuan gauzatu dezake.

Esan bezala, ikasturtean zehar, tutoretza orduetan edo eta ikasgaiaren programazio didaktikoarekin gaia ondo txertatzeko aukera dagoenean gauzatu daiteke.

- Saio honetan hainbat kontzeptu landuko dira:
- Garapen Iraunkorreko 1. helburua "Pobrezia mota guztiak desagertzea mundu osoan" zer den.
- Pobrezia eta pobrezia motak.
- Garapen iraunkorra eta pobreziaren arteko lotura eta beste 17 GIH-ekin dagoen interrelazioa.
- Pobrezia mota ezberdinak, neurtzeko moduak eta indize orokorrak.
- Pobrezia gertu (Euskal Herrian) eta urrun (mundu mailan).

Kontzeptuak modu erakargarri batetan lantzeko asmoz, fitxa honetan, euskarri ezberdinen erabilpena proposatzen da: argazkiak, bideoak, web orriak fitxa honetan egongo dira erabilgarri (baliabideak eta materialak atalean).

Bestalde, kontzeptuen eta edukien barne lana errazteko talde dinamika bat proposatzen da eta fitxako hurrengo ataletan azalduko dira.

Helburu didaktikoak

- Munduko biztanleen arteko ezberdintasunez jabetzea.
- Pobrezia mota ezberdinak ezagutzea, herrialdeko egoera sozioekonomikoaren arabera.
- Egungo eta etorkizuneko belaunaldietan pobreziaren arazoarekiko kontzientzia izatea.
- Pobreziaren egoerari buruzko jarrera kritikoa garatzea ikuspuntu global zein lokal batetik.
- Pobrezia gugandik gertu dagoela ohartzea eta neurritik egindako konponbideak proposatzea, gure inguruan pobrezia murrizteko.

Saioaren garapena

Saio hau hasteko, irakasleak, labur-labur, Garapen Iraunkorrerako 2030 Agenda eta Garapen Iraunkorrerako 17 Helburuak zer diren gogoratuko du. Ondoren, Garapen Iraunkorrerako 1. helburua "Pobrezia desagerraraztea"-ren azalpena modu erraz eta motibagarri batean gauzatzeko 2 minututako iraupena daukan ondorengo bideoa jarri dezake:

GIH 1 | Pobrezia desagerraraztea

<https://www.youtube.com/watch?v=j0N6JrEGCZk>

Bideoa ikusi ondoren, ikasle bakoitzak bakarka eta gero talde haundian zeintzuk diren helburu honen erronka nagusienak partekatuko dituzte eta hausnarketa bat egingo da guztien artean (10 minutu). Garrantzitsua izango da pobrezia kontzeptua zer den eta zer nolako pobrezia motak dauden mundu mailan hausnartzea.

Aldi berean, beste 17 GIH-ekin (Garapen Iraunkorreko Helburuak) elkar-loturak identifikatzea ere garrantzitsua izango da. Pobrezia diru-sarrera eta baliabide falta baino gehiago da. Pobreziaren manifestazioen artean honakoak daude: gosea, malnutrizioa, etxebizitza duin baten falta eta osasun, hezkuntza eta beste zerbitzu batzuetara sarbidea mugatuta izatea. Genero-diskriminazioa eta gizarte bazterketa ere kontuan hartu behar dira, izan ere, pobreek ez dute parte-hartzerik erabakiak hartzerako orduan, eta bereziki eurei erasaten dien erabakietan. Irakasleak adibide pare bat jarri ditzake eta ondoren ikasleei utziko zaie beraien kabuz, hausnarketa hauek gauzatzea.

Irakasleak hausnarketa dinamizatuko du eta irakaskuntza-ikaskuntza prozesua gidatuko du. Irakaslearentzat lagungarria izan daiteke ondorengo orrialdean dagoen informazioa aurrez ikustea, dinamizazio lana errazteko:

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/poverty/>

Ondoren mundu-mailako pobrezia egoera larrienen inguruko mapa bat proiektatuko da, Munduko herrialde pobreenak identifikatzeko eta datu esanguratsuenak zeintzuk diren ikusteko. Horretarako irakasleak ondorengo loturak erabili ditzake:

<https://www.indexmundi.com/map/?v=69&l=es>

https://elpais.com/elpais/2018/09/20/planeta_futuro/1537441680_635893.html

Mundu mailako pobreziaren egoera orokorra ikusi eta gero, gure errealitatetik gertuago dauden pobrezia egoeren inguruan hausnartuko dugu eta horretarako ondorengo 2 bideo laburrak ikusiko ditugu:

- Pobreziaren inguruko ikerketa Azpeitian (3 minutu):
<https://www.eitb.eus/eu/telebista/programak/ehzuzenean/bideoak/osoa/3103988/bideoa-pobrezia-azpeitian-2015ean/>
- Gasteizko Barakah elkarteko ekimena - Umeentzat gosaria (4 minutu):
<https://www.eitb.eus/eu/albisteak/gizartea/bideoak/osoa/2233746/bideoa-haurren-pobrezia-euskal-herria/>

Bideoak ikusi ondoren ondorengo galderak egin daitezke hausnarketa lanari ekiteko:

- » Zer dakizu zuk pobreziaren inguruan? Pertsona pobre baten perfila definitu beharko bazenu, zer azpimarratuko zenuke? Uste duzu pertsona pobre bat zarela?
- » Inoiz konturatu zara zure inguruan (herrian/hirian) pobrezia egoeran bizi diren pertsona ugari daudela? Zergatik uste duzu pairatzen dituztela egoera hauek?
- » Pobrezia mota ezberdinak daudela uste duzu?
- » Nolako perfileko pertsonak izan daitezke? (etorkinak, emakumeak, langa-betuak...)

Ondoren 4-5 ikasleek osaturiko taldeak sortuko dira eta irakasleak ondorengo talde-dinamika azalduko du: "Munduan eta gure herrian pobrezia desagerrarazteko dekalogo" edo eta "Albistegia".

Talde bakoitzari pobreziarekin loturiko albiste edo eta artikulu labur bat banatuko zaio. Albiste batzuk errepikatu daitezke baina komenigarria da mundu mailako albisteak eta gertuko (Euskal Herriko edo eta herriko/hiriko) albisteak partekatzea. Fitxa honetan, hainbat albiste eta artikulu esanguratsuren lotura errazten da baina irakasleak, fitxa hau gauzatzea egokitzen zaion momentuan, albiste berriak bilatu daitezke internet-en. Modu honetara, urruneko eta gertuko pobrezia egoeren analisi bat bultzatu nahi da eta ikasleek indibidualki eta talde moduan, garapen iraunkorraren aurrean daukaten ardura mailaz konturatzea. Ariketa honen bitartez, Unitate Didaktiko honen sarreran azaltzen den "Globalki pentsatu eta tokian ekin" esamoldeaz jabetzen jarraitzeko aukera paregabea izan daiteke.

Talde bakoitzak, egokitu zaizkion albisteetan azaltzen diren datu esanguratsuenen

hausnarketa labur bat egin beharko du eta pobrezia sorrarazten dituzten 2-3 faktore identifikatu beharko dituzte eta hauek desagerrarazteko neurriak eta konponbideak pentsatu eta eztabaidatu beharko dituzte eta hala nola, 2030 Agendak definitzen dituen 17 GIH-en artean, zein helbururekin lotu ditzaketen proposaturiko neurriak (15 minutu).

ALBISTE ETA ARTIKULUEN PROPOSAMENA:

- Hamarka milioi haur pobrezia egoeran bizi dira munduko herrialde aberatsenetan:
<https://www.unicef.es/eus/noticia/hamarka-milioi-haur-pobrezia-egoeran-bizi-dir-munduko-herrialde-aberatsenetan>
- 18 urtetik beherakoen ia %20a pobrezia edo bazterketa arriskuan bizi da Euskal Herrian:
<https://gaindegia.eus/eu/pobrezia-eta-baztertze-arriskua-eh>
- Invertir en infancia:
https://elpais.com/tag/pobreza_infantil/
- Si abres la mirada verás la pobreza:
<https://www.savethechildren.es/actualidad/si-abres-la-mirada-veras-la-pobreza>

Talde bakoitzeko ordezkari batek, talde handiaren aurrean, albiste/artikulu horretako testuingurua azaldu eta gero testuinguru horretan pobrezia sorrarazten dituzten 2-3 faktore nagusienak aipatu, eta hau desagertarazteko adostu dituzten 3 neurriak partekatu beharko ditu. Modu honetara, irakaslea talde bakoitzaren proposamenak joango da idazten arbelean eta ondoren guztien artean "Pobrezia desagertarazteko dekalogo" osatuko dute.

Ebaluaketa eta hausnarketa

Talde bakoitzak albiste/artikulu bakoitzetik pobrezia sorrarazten duten 2-3 faktore eta hauekin amaitzeko 3 neurri azaldu beharko dituzte talde haundiaren aurrean. Beraz, irakasleak talde-lanaren ebaluaketa elementu modura erabili dezake, talde bakoitzaren hausnarketa maila eta kalitatea.

Baliabideak eta materialak

- Proiektorea eta altabozak
- Arbela
- Taldeka lan egiteko ordenagailuak eta interneta
- Bideoa GIH 1 (2 minutu):
<https://www.youtube.com/watch?v=jON6JrEGCZk>
- Bideoa – Pobreziaren inguruko ikerketa Azpeitian (3 minutu):
<https://www.eitb.eus/eu/telebista/programak/ehzuzenean/bideoak/oso/3103988/bideoa-pobrezia-azpeitian-2015ean/>
- Bideoa- Gasteizko Barakah elkarteko ekimena- Umeentzat gosaria (4 minutu):
<https://www.eitb.eus/eu/albisteak/gizartea/bideoak/oso/2233746/bideoa-haurren-pobrezia-euskal-herria/>

Informazio-iturriak irakaslearentzat:

- Pobreziaren amaiera (datuak eta informazioa)
- <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/poverty/>
- Herrialdeen mapa konparatiboa > Pobrezia mailaren azpitik dagoen biztanleria - Mundua
<https://www.indexmundi.com/map/?v=69&l=es>
- NBERen munduko pobreziaren mapa
https://elpais.com/elpais/2018/09/20/planeta_futuro/1537441680_635893.html
- Taldeko ariketa gauzatzeko albiste eta artikulu proposamena:
<https://www.unicef.es/eus/noticia/hamarka-miloi-haur-pobrezia-egoeran-bizi-dira-munduko-herrialde-aberatsenetan>
<https://gaindegia.eus/eu/pobrezia-eta-baztertze-arriskua-eh>
https://elpais.com/tag/pobreza_infantil/
<https://www.savethechildren.es/actualidad/si-abres-la-mirada-veras-la-pobreza?>
https://elpais.com/elpais/2017/02/24/planeta_futuro/1487953054_545195.html